

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm VIII. Ad aures.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

Ad aures.

PARAPHRASIS.

Intellexerat Lucius III. Pontifex, quod Decani, Archidiaconi, Præcentores, & alij ecclesiasticis dignitatibus præditi, tacitâ dignitate seu personatu suo, atque simplici nomine se appellantes, literas super minoribus beneficijs à Sede Apostolica impetrarent: Eapropter rescribit Linconensi Episcopo, nolle se, vt eiusmodi literæ à personis, quæ pluribus reeditibus abundant, contra pauperes clericos impetratæ vim obtineant.

SUMMARIVM.

1. Rescriptum impetratum à Papa rediditur obreptitium, si in eo tacetur dignitas aut personatus impetrantis.
2. Non item si impetratum sit ab Ordinario, cui nota qualitates impetrantis esse censentur, vel si aliàs certum sit aut verisimile, Papam aut alium Principem, etiam suppressâ qualitate & veritate, concessurum fuisse beneficium; modo expressio qualitatis non sit, vt forma requisita.
3. Princeps non solet beneficium vni concedere, ita, vt alter laedatur, saltem grauitè. Vnde nunquam presumi debet, Principem rescribere, mandare, privilegium vel beneficium conferre voluisse cum graui seu notabili praiudicio.

vnus erat, videl. Canonicus & Archidiaconus, ac proinde scire debuerat, cur & quo tempore mandatum prodierit; atque executioni mandare, cum primùm ecclesiæ administrationem accepit.

3. NOTANDVM IV. Ex Iudaismo ad Fidem Catholicam conuersus, postquam constantiæ suæ sufficientia signa præbuit, ad sacros ordines & ecclesiastica beneficia promoueri potest. Ita hic, & docui lib. 1. moral. Theol. cap. 2. assert. 5.

4. QVÆSTIO est: Si in ecclesia Tornacensi statutum fuisset, vt nemo ex Iudæorum gente ortus, Canonicus, aut beneficiarius fieret, vt rûm Episcopus & Capitulum Petrum vi harum literarum Papalium recipere debuissent: Respondeo negatiuè, si nulla mentio, seu clausula derogatoria statuti inserta sit, iuxta doctrinam Ioann. Andræ in c. ei cui, de præbend. in 6. Felin. in c. nonnulli n. 9. hoc tit. quod Princeps non censetur derogare velle statutis & consuetudinibus locorum, nisi exprimat; & ideo per literas Papa nunquam derogatur statutis requirentibus certas qualitates in promouendo. Videri etiam potest Rota Roman. in decis. 1. in nouis, de præbend. Ratio responsionis sumitur ex c. 1. de consuet. in 6. ex quo colligitur; Pontificem censendum non esse particularium locorum seu ecclesiarum consuetudinibus ac statutis, si ea rationabilia sint, derogare velle, nisi exprimat: Statutum autem istud, vt nemo ex genere Iudæorum in ecclesiam vt beneficiarius, aut in Monasterium, vel Ordinem recipiatur, rationale esse potest; neque excedit potestatem statuendi, quæ est in ecclesia episcopali, aut regulari, prout videre licet apud Eman. Rodriq. tom. 1. reg. qq. q. 10. a. 3.

Neque obstat, quod Pontifex in fine huius c. ait; *Quod Iudæus extiterit, ipsum dedignari non debet.* Quia in ecclesia Tornacensi non extabat tale statutum; alioquin allegatum fuisset: Cum itaque spectato cõmuni iure, tales non repellantur, rectè dixit Papa, eum, pro quo scriptum fuit, à præbenda repelli non potuisse.

NOTANDVM I. Si Clericus obtinens dignitatem aut personatum, impetret aliud beneficium, etiam ex minoribus, debet exprimere qualitatem beneficii antè obtenti: alioquin rescriptum obreptitium censeferi debet. Ratio est: Quia est obtentum per taciturnitatem veri per se ad rem pertinentis, quo cognito, Papa rem postulatam probabiliter non concessisset; Cum non sit eius

eius intentio beneficia conferre personis, quæ iam antè ecclesiasticis beneficijs abundant, maximè cum pauperum clericorum, quibus minora beneficia competunt, detrimento, iuxta c. postulasti 27, hoc tit. Ita explicant Innoç. hic & Abb. n. 2.

Hac etiam de causa in Concil. Lateranen- si sub Leone X. sess. 9. in Bulla reformat. Curia decretum est, vt beneficia quæ 200 ducatorum valorem annuum non attingunt, R. E. Cardinalibus non conferantur, præterquam si vacent per obitum vnus ex familiaribus eorum.

2 His duo adde : I. Si ab inferiore Ordinario, v. g. Episcopo, petatur beneficium, qualitates petentis, aut beneficij petiti non ita exprimi debent, sicuti si à Pontifice impetretur : quia Ordinario notæ esse censetur, prout Felin. annotauit in cap. in nostra, n. 25. coroll. 29. hoc tit. Idque verum est, si expressio veri non requiratur tanquam forma, ita vt sine ea rescriptum irritum sit, sed duntaxat ad subreptionem impediendam : subreptio autem per taciturnitatem veritatis locum non habet, vbi ea concedenti nota est. II. Neque tunc subreptioni propter taciturnitatem veri locus esse potest, si certum aut verisimile sit, Principem, v. g. Pontificem, nihilominus, etiamsi veritas expressa fuisset, concessurum fuisse, prout etiam ex hoc cap. colligitur vers. cum non sit intentionis nostra, iun. Gl. in casu ; atque ex Ancharano cons. 137. exemplo declarat Aufferius super decis. Capell. Tholos. 436. Quod mala expressio valoris beneficij non nocet, si ex literis colligatur, quod Papa opulentiùs etiam, & fortassè libentiùs, concessisset. Id tamen limitari debet, si versentur in casu, quod expressio qualitatis tanquam forma requiratur, prout hic annotat Felin. n. 11. Sine forma enim rescriptum non subsistit, sicuti etiam supra dixi in c. 1. in 1. not. hoc tit. & videri possunt, quæ dicuntur in cap. super literis, 20. c. postulasti 27. hoc tit.

3 NOTANDVM II. Princeps non solet beneficium vni concedere, ita vt alter lædatur, saltem grauius, ait Gl. hac ver. inten-

tionis : Modicum autem præiudicium æstimari non solet. Spectat huc, quod ex S. Ambrosio refertur in c. denique 10. causa 14. q. 5. Si non potest subueniri alteri, nisi alter lædatur, commodius est neutrum iniuari, quam grauari alterum. Eapropter nunquam præsumi debet, Principem rescribere, mandare, aut priuilegium vel beneficium cõferre voluisse, cum graui seu notabili alterius præiudicio, vti hic Baldus notauit n. 2. & dixi in c. Quæ in ecclesiarum 7. de Constitut.

CAPITVLVM IX.

Si autem,

PARAPHRASIS.

Dubitabatur, si Titius rescriptum ad lites à Sede Apostolica impetrauerit, eoque usus non sit coram Iudice delegato ; Interea autem Caius, aduersarius eius, alio impetrato rescripto, in quo prioris mentio nulla facta, Titium in eadem causa ad iudicium trahat, quæstio, inquam, erat, an is exhibendo prius rescriptum, aduersus Caium excipere, eumque repellere possit. Respondet Lucius III. Papa, esse distinguendum ; Si prior impetrans Titius rescripto, ob dolum vel negligentiam, usus non fuit, (vnus anni spatium, sicuti habetur in c. plerumque 23. hoc tit.) excipere non potest : Sin autem non culpa fuit, sed quia Iudicis delegati copiam habere non poterat, agere intermisit, competit ei exceptio aduersus literas posteriores.

SUMMARIUM.

1. Valeat rescriptum secundum impetratum ab Aduersario, licet non faciat mentionem de primo, si prior impetrans ob dolum vel negligentiam (intra vnus anni spatium) illo non fuit usus.
2. Rescriptum iustitia ex se perpetuum est, nisi postea aliud impetretur ei contrarium.